

Vejledning om ændring af vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)

1.

I vejledning nr. 99 af 5. december 2006 om særlig støtte til børn og unge og deres familier foretages følgende ændringer:

1. I afsnit II indsættes som nyt kapitel:

Kapitel 4 a

Familievejlederordning

Indledning

108 a. I dette kapitel beskrives reglerne om kommunalbestyrelsens pligt til at etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Kapitlet beskriver formålet med familievejlederordningen, personkredsen for ordningen og det nærmere indhold af familievejledningen og vejledningens omfang. Endelig beskrives samspillet mellem familievejlederordningen og andre typer af rådgivning og vejledning.

Reglerne om familievejlederordningen findes i servicelovens § 11, stk. 4-5, og i bekendtgørelse nr. xx af xx om familievejlederordningen efter lov om social service (familievejlederbekendtgørelsen).

Serviceloven

§ 11. ...

Stk. 2. ...

Stk. 3. ...

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Vejledningen skal tilbydes indenfor 3 måneder, efter at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at funktionsnedsættelsen er konstateret.

Stk. 5. Velfærdsministeren fastsætter nærmere regler om familievejlederordningen.

Formål

108 b. Kommunalbestyrelsen skal efter servicelovens § 11, stk. 4, etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Formålet med familievejlederordningen er at sikre, at disse familier i den indledende fase, efter at funktionsnedsættelsen er konstateret, får et tilbud om indgående rådgivning og vejledning for at styrke familiens og barnets videre udvikling og trivsel set i lyset af familiens ændrede livssituation som følge af barnets funktionsnedsættelse. Rådgivningen og vejledningen skal medvirke til at øge familiens kendskab til muligheden for iværksættelse af social indsats og kendskabet til de tilbud om offentlig hjælp på tværs af sektorerne, som barnets opvækst- og udviklingsvilkår i vidt omfang er betinget af.

Formålet med familievejlederordningen er således at give familien et tilbud om introducerende vejledning, og familievejlederen skal kunne håndtere nogle af familiens indledende spørgsmål. Ordningen er altså en form for ”brobygning” mellem familien og det offentlige i den indledende fase, efter at barnets funktionsnedsættelse er konstateret. Derimod er ordningen ikke et stående tilbud til familien i et længere forløb.

Familievejlederordningen skal være synlig både for familierne og for relevante instanser såsom sygehuse, sundhedsplejen, praktiserende læger, dagtilbud, skoler m.fl.

Familievejlederbekendtgørelsen

§ 1. Kommunalbestyrelsen skal etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Familievejlederordningen omfatter både familier med nyfødte børn med nedsat funktionsevne og familier, hvor funktionsnedsættelsen konstateres under barnets opvækst.

Personkreds

108 c. Personkredsen for familievejlederordningen er familier, herunder også enlige forsørgere, med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ordningen omfatter både familier med nyfødte børn med nedsat funktionsevne og familier, hvor funktionsnedsættelsen konstateres under barnets opvækst.

Der skal være tale om en varigt nedsat funktionsevne hos barnet, hvis konsekvenser er af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Det indebærer, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af funktionsnedsættelsen. Normalt vil funktionsnedsættelsen være en belastning resten af livet.

Funktionsnedsættelse er et begreb, der bruges ved tildeling af de ydelser i serviceloven, der skal kompensere for en nedsat funktionsevne. Ved at lægge vægt på funktionsevnen betones det, at det ikke er lidelsens art eller omfang, der er afgørende, men derimod følgerne af den nedsatte kropslige eller kognitive funktion.

Selv om årsagen til den nedsatte funktionsevne ofte vil være en lægelig diagnosticeret lidelse, der angiver en varig nedsættelse af kropslige eller kognitive funktioner, er det imidlertid den samlede vurdering af funktionsevnenedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse, der er afgørende i forhold til vurderingen af begrebet nedsat funktionsevne.

Familievejlederbekendtgørelsen

§ 2. Familievejledningen skal tilbydes inden for tre måneder efter, at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at barnets funktionsnedsættelse er konstateret.

Den tidsmæssige afgrænsning

108 d. Familievejledningen skal tilbydes inden for tre måneder efter, at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at barnets funktionsnedsættelse er konstateret.

Det må i hvert enkelt tilfælde vurderes konkret, hvornår inden for tidsfristen familievejledningen skal tilbydes. Det afgørende må her være, hvornår familien er parat til at modtage familievejledning.

Der vil således ikke være noget til hinder for, at familievejledningen i nogle tilfælde tilbydes umiddelbart efter, at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til barnets funktionsnedsættelse. I andre tilfælde kan det derimod vurderes, at udbyttet af familievejledningen vil blive større, hvis vejledningstilbuddet gives senere inden for tre måneders-fristen.

Som eksempler på måder, hvorpå kommunalbestyrelsen kan få kendskab til barnets funktionsnedsættelse, kan nævnes underretning fra sygehus, praktiserende læge eller sundhedsplejen.

Familievejlederbekendtgørelsen

§ 3. Familievejledningen skal indeholde en introducerende og helhedsorienteret information og vejledning om familiens rettigheder og hjælpemuligheder på tværs af sektorerne. Vejledningen skal endvidere indeholde oplysninger om relevante vidensmiljøer og handicaporganisationer på området.

Stk. 2. Familievejledningen skal rumme et tilbud om formidling af kontakt til andre familier med børn med nedsat funktionsevne med henblik på dannelse af netværk.

Indhold

108 e. Familievejlederen skal kunne tilbyde en introducerende og helhedsorienteret information og vejledning om familiens rettigheder og hjælpemuligheder på tværs af sektorerne og oplyse om, hvad der findes af bl.a. vidensmiljøer og handicaporganisationer på området. Familievejlederen skal desuden kunne tilbyde at formidle kontakt til andre familier med børn med nedsat funktionsevne med henblik på dannelse af netværk.

Den vejledning, der er indeholdt i familievejlederordningen, er således introducerende og af mere generel og overordnet karakter.

Det vurderes at være af stor vigtighed, at de medarbejdere, der skal fungere som familievejledere, har relevant faglig baggrund, den fornødne ekspertise og det fornødne kendskab til hjælpemulighederne på tværs af sektorerne. Det er kommunalbestyrelsen, der må sikre, at medarbejderne besidder den fornødne faglige viden i forhold til opgaveløsningen, ligesom kommunalbestyrelsen må sikre, at familievejlederen besidder den fornødne viden omkring muligheden for at henvise til landsdækkende ekspertise, hvis dette skønnes relevant, f.eks. på grund af karakteren af barnets funktionsnedsættelse.

Det vil være en naturlig del af den rådgivning og vejledning, der finder sted i regi af familievejlederordningen, at der gøres opmærksom på VISO. Det kan i øvrigt oplyses, at VISO yder faglig rådgivning i komplicerede enkeltsager på det sociale område og på specialundervisningsområdet. VISO vil – som det i øvrigt er tilfældet generelt – stå til rådighed vedrørende alle problemstillinger, der falder inden for VISO's formål.

Familievejlederbekendtgørelsen

§ 4. Familievejlederen har ikke kompetence til at træffe afgørelse om hjælpen til familien.

Stk. 2. Når familievejledningen er afsluttet, skal familievejlederen formidle kontakt og viden om familien til socialforvaltningen.

Ikke afgørelseskompetence

108 f. Familievejlederen har ikke kompetence til at træffe afgørelse om hjælpen til familien, men skal kunne formidle kontakt og viden om familien til socialforvaltningen. Herved sikres det, at familievejlederens rolle i forhold til familien er rent vejledende. Endvidere vil det også falde uden for formålet med familievejlederordningen, som indeholder den introducerende vejledning og håndteringen af familiens indledende spørgsmål, at vurdere spørgsmålet om familiens konkrete hjælpebehov.

Vurderingen af familiens konkrete hjælpebehov ligger i socialforvaltningen i forbindelse med påbegyndelsen af den egentlige sagsbehandling med indsamling af nødvendige oplysninger m.v.

Det bemærkes i forhold til familievejlederens formidling af kontakt og viden om familien til socialforvaltningen, at denne formidling må ske under iagttagelse af de almindelige forvaltningsretlige regler om myndighedernes videregivelse af oplysninger.

Familievejlederbekendtgørelse

§ 5. Der kan efter en konkret vurdering tilbydes flere rådgivnings- og vejledningssamtaler ud over den første samtale, hvis det skønnes nødvendigt, for at formålet med familievejledningen kan opfyldes

Stk. 2. ...

Omfang

108 g. Der kan efter en konkret vurdering tilbydes flere rådgivnings- og vejledningssamtaler ud over den første samtale, hvis det skønnes nødvendigt, for at formålet med familievejledningen kan opfyldes. I vurderingen af behovet for yderligere samtaler vil der bl.a. kunne lægges vægt på karakteren og omfanget af barnets nedsatte funktionsevne og sagens kompleksitet i øvrigt.

Familievejlederbekendtgørelse
§ 5. ...
Stk. 2. Familievejledningen skal så vidt muligt gives ved besøg i hjemmet.

Hjemmebesøg

108 h. Familievejledningen skal så vidt muligt gives ved besøg i hjemmet.

Der kan dog være situationer, hvor det ikke vil være muligt at tilbyde familievejledningen i hjemmet. Som et eksempel herpå kan nævnes, at familien udtrykkeligt frabeder sig, at vejledningssamtalen foregår i deres hjem. Her vil samtalen kunne gennemføres hos kommunen.

Familievejlederbekendtgørelsen
§ 6. Når rådgivningen og vejledningen i regi af familievejlederordningen er afsluttet, vil familierne have ret til fortsat rådgivning og vejledning efter de øvrige regler herom.
Stk. 2. Specialiseret rådgivning og vejledning er ikke omfattet af familievejlederordningen, men skal fortsat ydes af de organisationer, herunder VISO, der besidder en særlig ekspertise på det relevante område..

Samspil

108 i. Familievejlederordningen indgår i et samspil med de øvrige regler om rådgivning og vejledning.

Når rådgivningen og vejledningen i regi af familievejlederordningen er afsluttet, vil familierne have ret til fortsat rådgivning og vejledning fra kommunen efter de øvrige regler herom. Herved

sikres det, at familierne får vedvarende rådgivning og vejledning ud over de første tre måneder efter, at barnets funktionsnedsættelse er konstateret.

Den specialiserede rådgivning og vejledning er ikke omfattet af familievejlederordningen, men skal fortsat ydes af de organisationer, herunder VISO, der besidder en særlig ekspertise på det relevante område. Det er derfor vigtigt, at kommunalbestyrelsen sikrer, at familievejlederen besidder den fornødne viden omkring muligheden for at henvise til landsdækkende ekspertise eller til VISO, hvis dette skønnes relevant, f.eks. på grund af karakteren af barnets funktionsnedsættelse.

2.

Vejledningen vedrører reglerne om familievejlederordning i servicelovens § 11, stk. 4-5, der træder i kraft den 1. juli 2009.